Roditeljstvo danas - balansiranje ekrana i stvarnosti

Magdalena Barešić, mag. soc.

Financijski podržava Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Projekt **Tematskih sustavnih podrški u području *Moderni izazovi roditeljstva i demografija*** udruga Roda provodi uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

RODA roditelji u akciji

Sadržaj

Svrha i metodologija istraživanja 2
Glavni naglasci provedenog istraživanja 4
Rezultati i interpretacija istraživanja 6

Svrha i metodologija istraživanja

Stalne društvene promjene, rapidan tehnološki razvoj i dostupnost informacija na različite načine su zahvatile sve dijelove društva te tako ni roditeljstvo nije ostalo pošteđeno. Suvremeno roditeljstvo obilježeno je ubrzanim promjenama, zbog čega se današnji roditelji suočavaju s potpuno drugačijim očekivanjima, pritiscima i zahtjevima nego prijašnje generacije.

Roditeljska uloga danas oblikuje se pod utjecajem brojnih globalnih i lokalnih trendova. Demografske promjene, tehnološka transformacija i procesi globalizacije samo su neki od čimbenika koji izravno utječu na svakodnevni život obitelji. U takvom kontekstu, roditeljstvo karakteriziraju visoka očekivanja i rastući pritisci, kako unutar obiteljskog sustava, tako i u širem društvenom okruženju.

Potaknuti navedenim, udruga Roda, uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, provodila je Tematske sustavne podrške u području „Moderni izazovi roditeljstva i demografija“. U okviru navedenog projekta, agencija Ipsos provela je istraživanje javnog mnijenja, a cilj istraživanja bio je ispitati stavove građana o promjenama u demografiji i izazovima s kojima se susreću roditelji u Hrvatskoj danas. Istraživanje je realizirano metodom osobnog intervjua u kućanstvima kao dio Ipsosova omnibus istraživanja. Omnibus je široko obuhvatno, periodično istraživanje koje se provodi na jedinstvenom, reprezentativnom uzorku, a omogućuje različitim klijentima uključivanje vlastitih setova pitanja u istu anketu. Tako su provedeni strukturirani anketni upitnici s ispitanicima metodom „osobnog intervjua“, odnosno izravnom interakcijom s ispitanikom.

Uzorak je nacionalno reprezentativan i obuhvaća 1000 slučajno odabranih osoba s područja Republike Hrvatske. Prikupljanje podataka trajalo je od 1. do 25. listopada 2024. godine. Omnibus istraživanje provodi se na uzorku osoba od 16 i više godina, a rezultati unutar ovog izvještaja obrađeni su na uzorku od 959 punoljetnih ispitanika. Unutar tog uzorka u istraživanju je sudjelovalo i 208 roditelja s kojima su dodatno obrađene roditeljske teme kako bi se bolje razumjeli specifični izazovi roditelja.

Istraživanjem su prikupljeni odgovori na različite teme i vrste pitanja[1], no, fokus ove analize i izvještaja usmjeren je na analizu aktualnih izazova u roditeljstvu koji nisu financijske prirode. Financijski aspekti, iako stalno prisutni, predstavljaju zasebnu dimenziju koja se u različitim kontekstima i vremenima pojavljuje u drukčijem opsegu i intenzitetu. Usmjeravanje na nefinancijske izazove omogućuje precizniju kontekstualizaciju roditeljskog iskustva danas te dublje razumijevanje faktora koji oblikuju suvremeno roditeljstvo. Ovakav

[1] Pregled svih relevantnih rezultata provedenog istraživanja može se pronaći u *Istraživačkom izvještaju - Percepcija javnosti o demografskim promjenama i izazovima modernog roditeljstva u Hrvatskoj* agencije Ipsos.

metodološki pristup daje jasniji uvid u one teme koje se, neovisno o ekonomskom statusu, najčešće pojavljuju kao izvori pritiska, brige ili nedoumica među roditeljima.

Dakle, u ovom izvještaju može se pronaći osnovni pregled rezultata spomenutog istraživanja s fokusom na nefinancijske izazove u roditeljstvu. Analiza je pokazala kako se u nefinancijskom smislu često ističu izazovi povezani s rapidnim tehnološkim razvojem i njegovim utjecajem na djecu i roditelje te sve većom dostupnosti informacija. Tako se kroz analizu provlače - nadzor, ograničavanje, strahovi, sigurnost, neprimjereni sadržaji, vrijeme provedeno na otvorenom i s vršnjacima, mentalno zdravlje, mentalni i fizički razvoj u dobu u kojem su tehnologija i ekrani postali neizbježni.

Važno je sagledati problematiku iz više perspektiva te je tako u ovom izvještaju napravljena usporedba na nekoliko relevantnih razina. Prvenstveno, gledaju se razlike na razini svih ispitanika (tj. punoljetnih osoba s područja Republike Hrvatske) te na podskupini roditelja s djecom mlađom od 18 godina. Nadalje, razlike se rade među ispitanicima iz ruralnih i urbanih dijelova Hrvatske te među različitim dobnim skupinama. Ovakav pristup analizi omogućava uočavanje općih obrazaca među svim ispitanicima ili specifičnih obrazaca karakterističnih samo za jednu skupinu.

Dva naredna poglavlja ovog izvještaja sadržavaju *Glavni naglasci provedenog istraživanja* u kojem je pružen pregled izazova i tema identificiranih ovom analizom i dugogodišnjim radom udruge Roda s roditeljima. Dubinska analiza i detalji po pojedinoj temi pruženi su u zadnjem poglavlju *Rezultati i interpretacija istraživanja*.

Glavni naglasci provedenog istraživanja

Izazovi u roditeljstvu povezani s tehnologijom višestruki su i nisu jednoznačni. Problematiku možemo sagledati iz više perspektiva – s jedne strane, ona donosi brojne prednosti: olakšava komunikaciju između roditelja i djece, omogućava brzo informiranje i pristup korisnim sadržajima. S druge strane, tehnologija nosi i niz izazova — od prekomjernog vremena pred ekranima do izloženosti neprimjerenim sadržajima, cyberbullyinga, utjecaja na mentalno i fizičko zdravlje itd. Prije osnovnih naglasaka istraživanja važno je razjasniti ključne nefinancijske izazove roditelja danas:

- **Digitalno okruženje kao ključan faktor roditeljstva danas** - roditeljstvo je sve više pod utjecajem digitalnih tehnologija i online okruženja. Tehnologija svakako donosi prednosti poput lakše komunikacije i dostupnosti, bržeg informiranja te pristup korisnim sadržajima. Istodobno, otvara i niz izazova, koji se, kada sagledavamo roditeljske izazove, mogu očitovati u manjku kontrole nad aktivnostima djece, izloženost djece neprimjerenim sadržajima i informacijama, te brza promjena digitalnih alata koja traži značajan ulog vremena i mentalnih kapaciteta kako bi se mogla pratiti.
- **Tehnologija kao izazov kroz sve razvojne faze djeteta** - tehnologija utječe na djecu od najranije dobi do adolescencije. Izazovi se mijenjaju s dobi, ali su konstantno prisutni. Rani pristup internetu i pametnim uređajima zahtijeva stalnu prilagodbu roditelja. Digitalni alati se mijenjaju brzo, djeca od malih nogu imaju pristup internetu i pametnim uređajima, što roditeljima stvara dodatan pritisak.
- **Posljedice na mentalno zdravlje i svakodnevno funkcioniranje** – djeca sve više vremena provode na pametnim uređajima i internetu, a sve manje s vršnjacima i na otvorenom. Time se otvaraju pitanja mentalnog zdravlja, psihičkog, socijalnog i fizičkog razvoja djece. Raste i rizik od cyberbullyinga, koji postaje sve češći i intenzivniji, uz brojne druge probleme koje digitalno okruženje donosi.

Prije ulaska u dubinsku analizi, važno je naglasiti osnovne naglaske istraživanja koji se odnose na nefinacijske izazove, a to su**:**

1. Rezultati pokazuju da roditelji djece mlađe od 18 godina i ispitanici koji trenutno nemaju djecu te dobi imaju vrlo slične stavove o tehnologiji i internetu. Ovo upućuje na ***široko, opće slaganje da je utjecaj tehnologije jedna od ključnih tema kada govorimo o izazovima suvremenog roditeljstva*.**

2. Kada se promatraju samo roditelji, ne pojavljuju se značajnije razlike u stavovima s obzirom na spol, dob, mjesto stanovanja ili druga socio-demografska obilježja. ***Bez***

***obzira na profil, roditelji tehnologiju i digitalno okruženje doživljavaju kao jednako važan i nezaobilazan aspekt modernog roditeljstva*.**

3. Podaci pokazuju ***male razlike među roditeljima u gradskim i ruralnim sredinama***, gdje roditelji iz ruralnih područja češće osjećaju manjak digitalnih vještina za praćenje aktivnosti djece. Također, ***primjetne su razlike s obzirom na dob roditelja*** jer podaci pokazuju da se mlađe generacije osjećaju kompetentnije u praćenju aktivnosti i sadržaja kojima su njihova djeca izložena na internetu.

4. ***Ukupni nalazi sugeriraju da roditelji tehnologiji i internetu posvećuju znatnu količinu pažnje, vremena i mentalne energije***. Aktivno prate aktivnosti djece, razgovaraju o online sadržajima i nastoje postaviti pravila, ali istovremeno osjećaju da ih digitalno okruženje trajno „testira“ i nameće nove izazove koje moraju savladavati u hodu.

Detaljna analiza prema temama i pitanjima definiranih temeljem svrhe i metodologije ovog izvještaja dostupna je u nastavku.

Rezultati i interpretacija istraživanja

Kao što je spomenuto u uvodu, iako je cilj provedenog istraživanja bio ispitati stavove građana o promjenama u demografiji i izazovima s kojima se susreću roditelji u Hrvatskoj danas, u ovoj analizi primarni fokus su upravo nefinancijski izazovi danas. Kako bi se postigao zadani cilj analizirano je nekoliko pitanja u strukturirano upitniku koje možemo sažeti kao - teme koje najviše brinu roditelje danas u pogledu odgoja djece, a da nisu financijske prirode, izazovi s kojima se susreću roditelji u odgoju djece danas i odnos prema izazovima roditeljstva u digitalnom i internet okruženju.

Upitnik je bio usmjeren cijeloj populaciji s posebnom odvojenom sekcijom za roditelje djece mlađe od 18 godina. Iako je apsolutno najveći fokus stavljen na roditelje, smatralo se vrlo važnim prikazati i stavove na razini svih ispitanika te ih usporediti sa stavovima roditelja. Ova usporedba pruža dodatni element analizi gdje možemo vidjeti postoje li odstupanja u onome što roditelji i opća populacija smatraju da su današnji izazovi roditeljstva. Također, dodatno su analizirane razlike među rurlanim i urbanim ispitanicima i među generacijama.

Na pitanje *„Što mislite koje od sljedećih tema najviše brinu roditelje danas u pogledu odgoja djece, a da nisu financijske prirode?“* ispitanici su mogli od ponuđenih tema odabrati više tema za koje smatraju da brinu roditelje u pogledu odgoja djece. Tablica 1. prikazuje teme istaknute kao najvažnije na ukupnom broju ispitanika (total N=959) te razlike među onima koji jesu i nisu roditelji. Gledajući sve ispitanike provedene ankete utjecaj tehnologije i interneta na razvoj djece predstavlja najdominantniju brigu, s ukupno 63% ispitanika koji su je odabrali, što naglašava značaj digitalnog okruženja kao ključnog faktor roditeljstva danas. Nadalje, mentalno zdravlje djece zauzima drugo mjesto s 44% odgovora ispitanika kojeg slijedi premalo vremena koje djeca provode na otvorenom ili u prirodi s 42% odgovora ispitanika. Jednako tako ako se osvrnemo na rangiranje gdje su ispitanici na isto pitanje birali prvu, drugu i treću brigu nefinancijske prirode, utjecaj tehnologije i interneta na zdravlje djece je tema koja je rangirana kao prva po važnosti od strane 25% ispitanika, druga po važnosti za 21%, i treća za 17% ispitanika.

Kod tema koje nisu među tri najistaknutije, odgovori ispitanika otkrivaju dodatni sloj briga koje se odnose na svakodnevni obiteljski život, organizaciju vremena i pritiske na djecu. Relativno visoki postoci za bullying, usklađivanje radnih i obiteljskih obaveza, vrijeme koje djeca provode sama kod kuće te stalno planiranje i praćenje školskih i izvanškolskih aktivnosti ukazuju na to da roditelji istodobno brinu i o sigurnosti djece u vršnjačkim odnosima i o vlastitim kapacitetima da upravljaju kompleksnim ritmom obiteljskog života. Zanimljivo je da je fizičko zdravlje djece odabrano rjeđe od mentalnog zdravlja, tehnologije i boravka na otvorenom, što sugerira da roditelji tjelesne rizike doživljavaju kao donekle podrazumijevane ili bolje kontrolirane, dok snažnije ističu psihološke, socijalne i organizacijske izazove kao izvore zabrinutosti.

Tablica 1. Što mislite koje od sljedećih tema najviše brinu roditelje danas u pogledu odgoja djece, a da nisu financijske prirode?

	Total	Roditelji	
		JESU roditelji djeteta mlađeg od 18	**NISU roditelji djeteta mlađeg od 18**
N	959	208	751
Utjecaj tehnologije i interneta na razvoj djece	63%	60%	64%
Mentalno zdravlje djece	45%	45%	44%
Premalo vremena koje djeca provode na otvorenom/u prirodi (npr. niska razina fizičke aktivnosti)	40%	43%	40%
Bullying, tj. zlostavljanje od strane vršnjaka	33%	36%	32%
Usklađivanje radnih i obiteljskih obaveza (posao, kućanske obaveze, školske i izvanškolske aktivnosti	29%	40%	26%
Fizičko zdravlje djece	26%	20%	27%
Vrijeme koje djeca danas provode sama kod kuće	22%	20%	23%
Stalno planiranje aktivnosti i praćenje školskih i izvanškolskih obaveza djece	18%	19%	17%
Neravnopravna raspodjela obiteljskih obaveza i roditeljskih uloga između majki i očeva	12%	9%	13%
Akademski uspjeh djece i školski pritisci	10%	8%	10%
Nešto drugo	1%	0%	2%

Gledajući rezultate u usporedi između ruralnih i urbanih područja, ruralna područja bilježe nešto niži postotak zabrinutosti – 61% naspram 64% u urbanim područjima. To se može objasniti time da se problem percipira kao manje izražen na selu, gdje su stanovnici možda manje izloženi ili svjesni specifičnosti digitalnih rizika u odnosu na urbanu populaciju. Također, gledajući razliku među generacijama, gen Z i milenijalci nešto su manje zabrinuti za utjecaj tehnologije (gen z s 56%, milenijalci s 61%) od generacije X i baby boomera (generacija X 67%, baby boomeri 64%). Ova razlika u percepciji može se objasniti time što su Gen Z i milenijalci odrasli u digitalnom okruženju, pa bolje poznaju njegove specifičnosti i manje ga doživljavaju kao nepoznatu prijetnju, dok generacija X i baby boomeri s tehnologijom dolaze u dodir kasnije u životu, što može pojačavati percipiranje brige i izazova za roditelje. Iako postoje manje razlike, nisu uočena značajnija odstupanja na temi utjecaja

tehnologije i interneta na razvoj djece. Ono što se može zaključiti iz navedenog je kako podaci jasno upućuju na kompleksan utjecaj tehnologije i interneta na razvoj djece.

Nadalje, ispitanicima je predstavljeno više tvrdnji vezanih uz izazove roditeljstva i odgoja djece danas, a za svaku su tvrdnju dali svoju ocjenu. Tvrdnje su vrednovali na Likertovoj skali od 1 do 5, gdje je vrijednost 1 označavala *„uopće se ne slažem“*, a vrijednost 5 *„u potpunosti se slažem“*. Prosjek ocjena za svaku tvrdnju prikazan je kao aritmetička sredina, odnosno prosječna vrijednost svih danih odgovora. Viši prosjek znači da se ispitanici u većoj mjeri slažu s tom tvrdnjom, odnosno da taj izazov doživljavaju izraženijim ili češćim. Niži prosjek upućuje na slabiji stupanj slaganja, odnosno na to da ispitanici taj izazov percipiraju manje prisutnim ili manje relevantnim. Jedinu iznimku predstavlja posljednja tvrdnja *Država i njezine institucije pružaju dovoljno podrške za izazove roditelja danas* koja je postavljena s pozitivnim tonom, a to znači da što je niža ocjena, to je značajnije nezadovoljstvo među ispitanicima u podršci koju smatraju da roditelji danas imaju od države i njenih institucija.

Iz Tablica 2. vidljivo je kako je najviše prosječne ocjene dobila tvrdnja da rast troškova života dodatno povećava pritisak na roditelje kako bi osigurali sigurnost za svoju djecu, što ukazuje da ekonomski pritisci predstavljaju jedan od najsnažnije percipiranih izvora roditeljskog stresa. Visoko su ocijenjene i tvrdnje da je roditeljima teško kontrolirati opasnosti kojima su djeca izložena na internetu (prosječna ocjena 4,1) te da je velik izazov nositi se s mentalnim zdravljem djece (prosječna ocjena 4,0), što potvrđuje digitalno okruženje i emocionalnu dobrobit kao izvore ključnih briga. Zanimljivo je kako se i roditelji i oni koji to nisu jednako slažu u na ove dvije tvrdnje što upućuje na percepciju prijetnje koju internet i sadržaji na njemu predstavljaju te mentalno zdravlje djece koja postaje sve istaknutija tema.

Tablica 2. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećim tvrdnjama koje se tiču izazova roditeljstva i odgoja djece danas?

	Total	**JESU roditelji djeteta mlađeg od 18**	**NISU roditelji djeteta mlađeg od 18**
N	959	208	751
Rast troškova života dodatno povećava pritisak na roditelje, koji moraju osigurati sigurnost za svoju djecu	4.2	4.3	4.2
Roditeljima je danas teško kontrolirati opasnosti kojima su djeca izložena na internetu, npr. zlostavljanje na internetu ili neprimjereni sadržaji	4.1	4.1	4.1
Za roditelje je danas veliki izazov kako se nositi s mentalnim zdravljem djece	4.0	4.0	4.0

Za razliku od prijašnjih vremena, danas se od roditelja očekuje puno veća uključenost u praćenje školskih obaveza djece	4.0	4.1	3.9
Zbog usklađivanja privatnih obaveza i poslovnog života danas je teško imati više od jednog djeteta	3.5	3.4	3.5
Danas su roditelji prisiljeni odgajati dijete sami, bez podrške šire obitelji, što dovodi do većeg stresa za roditelje	3.5	3.4	3.5
Trenutno je dostupno previše informacija i savjeta o roditeljstvu, pa se teško snaći i biti siguran u svoj izbor	3.5	3.4	3.5
Država i njezine institucije pružaju dovoljno podrške za izazove roditelja danas	2.5	2.3	2.6

Zadnje pitanje relevantno za ovu analizu postavljeno je isključivo roditeljima djece mlađe od 18 godina. Ovo pitanje odnosi se na aktivnosti i odnos roditelja spram interneta i tehnologije u njihovom odgoju gdje je cilj bio vidjeti koliko se roditelji osobno prepoznaju u različitim izazovima digitalnog roditeljstva, na skali od 1 do 5, gdje 1 predstavlja *"uopće se ne odnosi na mene"*, a 5 *"potpuno se odnosi na mene"*.

Prosjeci su relativno visoki, što upućuje na to da većina roditelja smatra da aktivno poduzima neke korake, ali istovremeno prepoznaje i vlastite teškoće u praćenju dječjih online aktivnosti. Pogledamo li tvrdnje uzimajući u obzir odgovore *donekle se odnosi na mene* i *u potpunosti se odnosi na mene* u Tablica 3., vidimo koliko je zapravo roditeljske pažnje posvećeno nadziranju, praćenju i ograničavanju aktivnosti i sadržaja kojemu su djeca izložena u susretu s tehnologijom i internetom. Tako se 83% ispitanih roditelja aktivno zanima za aktivnosti koje njihovo dijete/djeca rade na internetu i digitalnim uređajima bez značajnih razlikama u dobi, mjestu stanovanja itd. Također, 78% roditelja razgovara sa svojom djecom o sadržajima koje gledaju i koriste na internetu.

Tablica 3. Niže se nalazi niz tvrdnji o izazovima roditeljstva u digitalnom i internet okruženju. Molimo označite koliko se navedene tvrdnje odnose na Vas osobno. (postotak vrijednosti donekle se odnosi na mene i u potpunosti se odnosi na mene)

N	208
Aktivno se zanimam za aktivnosti koje moje dijete/djeca rade na internetu i digitalnim uređajima	83%

Razgovaram s djetetom/djecom o sadržajima koje gledaju/koriste na internetu	78%
Ograničavam vrijeme koje moje dijete/djeca provode na mobitelu, tabletu, igraćim konzolama ili računalu	74%
Ograničavam vrijeme koje moje dijete/djeca provode gledajući televizijski program	68%
Smatram da su vrijeme koje moje dijete/djeca provode vani u igri na otvorenom i vrijeme pred ekranima u ravnoteži	67%
Čak i uz sva ograničenja koja postavljam kao roditelj, smatram da moje dijete/djeca provode previše vremena na ekranima	60%
Osjećam da nisam dovoljno tehnološki vješt/a da mogu pratiti što moje dijete/djeca rade na digitalnim uređajima i internetu	33%

Gledajući prosjeke u Tablica 4, ističu se dvije najviše izražene prakse - praćenje aktivnosti na internetu i razgovor o sadržajima na internetu, obje s prosječnom ocjenom 4,2. Ovi prosjeci ne iznenađuju ako se prisjetimo stupnja slaganja u prethodnoj tablici. Sve navedeno upućuje kako se roditelji u velikoj mjeri interesiraju za ono što im djeca rade na internetu i nastoje s njima razgovarati o onome što gledaju i koriste. Uz to, i ograničavanje vremena na uređajima ima relativno visoku ocjenu 4,0, što sugerira da većina roditelja postavlja barem osnovna pravila oko vremena provedenog na digitalnim uređajima. S druge strane, ravnoteža vremena između boravka na otvorenom i vremena na ekranima dobiva nešto nižu ocjenu 3,8. Dakle, roditelji osjećaju da, unatoč postavljenim pravilima, nije uvijek lako postići dobar omjer između igre vani i vremena pred ekranom. Najniža prosječna ocjena, 2,7, odnosi se na manjak vještine za praćenje aktivnosti. Ovo upućuje kako značajan dio roditelja osjeća kako nema dovoljno tehnološkog znanja da bi stvarno mogli pratiti sve što dijete radi na internetu i digitalnim uređajima.

Tablica 4. Niže se nalazi niz tvrdnji o izazovima roditeljstva u digitalnom i internet okruženju. Molimo označite koliko se navedene tvrdnje odnose na Vas osobno. (prosječne vrijednosti po pojedinoj tvrdnji)

N	208
Aktivno se zanimam za aktivnosti koje moje dijete/djeca rade na internetu i digitalnim uređajima	4.2
Razgovaram s djetetom/djecom o sadržajima koje gledaju/koriste na internetu	4.2
Ograničavam vrijeme koje moje dijete/djeca provode na mobitelu, tabletu, igraćim konzolama ili računalu	4.0

Ograničavam vrijeme koje moje dijete/djeca provode gledajući televizijski program	3.8
Smatram da su vrijeme koje moje dijete/djeca provode vani u igri na otvorenom i vrijeme pred ekranima u ravnoteži	3.8
Čak i uz sva ograničenja koja postavljam kao roditelj, smatram da moje dijete/djeca provode previše vremena na ekranima	3.5
Osjećam da nisam dovoljno tehnološki vješt/a da mogu pratiti što moje dijete/djeca rade na digitalnim uređajima i internetu	2.7

Uspoređujući iste tvrdnje, ali među dvije skupine - roditeljima iz urbanih i roditeljima iz ruralnih područja – uočavamo manje, ali zanimljive razlike u njihovom doživljaju izazova roditeljstva u digitalnom okruženju. Kod praćenja aktivnosti na internetu roditelji iz grada imaju nešto viši prosjek (4,3) u odnosu na roditelje sa sela (4,1), što sugerira da urbani roditelji češće ili intenzivnije prate što djeca rade online. Slično je i kod razgovora o sadržajima na internetu: grad - 4,3, a selo - 4,0. Iz toga se može zaključiti da roditelji u oba okruženja razgovaraju s djecom o sadržajima na internetu, ali oni iz urbane sredine pokazuju nešto veće uključivanje.

Razlike su izraženije kod ograničavanja vremena na uređajima i ravnoteže vremena provedenog na uređajima i na otvorenom. U gradu su prosjeci 4,1 i 3,9, dok su na selu 3,8 i 3,6, što može upućivati na to da roditelji iz urbanih sredina češće uvode pravila i osjećaju nešto veću odgovornost za uspostavljanje ravnoteže između boravka pred ekranima i boravka na otvorenom. Istovremeno, kada je riječ o dojmu da djeca provode previše vremena pred ekranima, rezultati su gotovo isti (3,5 u gradu i 3,6 na selu), što znači da zabrinutost oko pretjeranog vremena na ekranima dijele i jedni i drugi.

Najzanimljivija razlika pojavljuje se kod osjećaja manjka vještina za praćenje aktivnosti. Roditelji iz grada imaju prosjek 2,5, dok roditelji sa sela imaju prosjek 3,0, što upućuje na to da se roditelji iz ruralne sredine nešto češće osjećaju nedovoljno kompetentnima za praćenje onoga što djeca rade na internetu.

Zaključno možemo reći kako velik dio roditelja još uvijek nije dovoljno informiran o svim aspektima korištenja interneta te se ne snalazi u digitalnom okruženju na način koji bi im omogućio adekvatnu zaštitu svoje djece. Iako nisu uvijek upoznati sa svim detaljima, sve češće čuju o potencijalnim opasnostima putem vijesti i drugih medija, što ih zabrinjava. Na primjer, svjesni su postojanja različitih opasnih izazova i trendova na mreži, ali nemaju dovoljno znanja kako bi ih prepoznali ili učinkovito prevenirali. Ono što je iznimno važno naglasiti za kraj je koliko vremena, pažnje i truda roditelji posvećuju nadziranju i kontroli izazova koji za njih u suvremenom društvu predstavljaju tehnologija i internet.